

ESPERANTISTA

REVUO POR ESPERANTO EN ĈEĤOSLOVAKIO

Eldonas Esperanto-Asocio en ĈSR, Praha XIX/7 - 7075. — Redaktas Dr Stanislav Kamaryt.

Adolf Malik: Naše kraje

Při zahájení ideového školení v Praze jsme mohli konstatovati velmi potěšující skutečnost, že naše krajové zřízení, jak jsme si je pro usnadnění práce zavedli, velmi dobře fungovalo a také se plně osvědčilo. Je jisto, že svaz již od této cesty neupustí a bude pokračovati i ve změněných poměrech. Vzdávám proto dík všem těm pracovníkům v krajích, kteří se dobře osvědčili a děkuji jim jménem svazu, že nám pomáhali při zdolávání úkolů na nás kladených. Zůstaneme tedy u této naší vnitřní »ekzekutivy«, takže dále trvají funkce »lope« - loka peranto, »dipe« - distrikta peranto a »repe« - regiona peranto. Zaniká funkce »lape« - landa peranto v důsledku nastalých změn, vzniklých zavedením nového krajského zřízení, kterému přizpůsobíme i naši práci v krajích. Zaniká proto v zemích českých 6 krajů (našich) a zůstává 13 krajů nových tak, jak je upravil zákon o krajském zřízení. Budeme mít tedy 13 »repe« v českých zemích a 6 »repe« na Slovensku, které si obsadí samičeání ze Slovenska sami. Novým krajským zřízením dostává se esperantské hnutí v ĈSR také z dvojkolejnosti, která dosud byla, a lze zajisté očekávati, že bratři Slováci se plně zapojí do této krajské ekzekutivy k prospěchu vlastnímu i k prospěchu celku. Jelikož však nové kraje jsou značně větší, je zapotřebí, abyste si zvolili i jednoho zástupce »repe« na snadnější zdolání úkolů, kterých bude stále více. První váš úkol je tedy ihned svolati krajské schůze a zvoliti si nové »repe« a jejich zástupce. Tito pak si vyberou nejlepší pracovníky v okresích »dipe«. Okresní důvěrníci si vyberou vhodné »lope«, t. j. místní důvěrníky. Učiňte tak co nejrychleji, neboť je zapotřebí, aby noví »repe« se rychle seznámili s příslušnými školskými a finančními referenty jednotlivých krajů, kteří budou rozhodovati o tom, co budete moci a co ne pro esperanto a váš kraj učiniti. Bez peněz nic nepodniknete, potřebujete finanční podporu vašeho kraje a tu si musíte zajistiti u finančního referenta vašeho kraje za pomoci referenta osvětového a školského. To je vaše alfa-omega. Spojte se proto ihned s osvětovými pracovníky vašeho kraje a rozvíňte rychle činnost, aby kaž-

dý rok bylo v rozpočtu na vaši práci v kraji počítáno. A nyní jak vypadá struktura nových krajů: Podle zákona o krajském zřízení zahájilo 1. ledna 1949 činnost devatenáct krajských národních výborů. Třináct krajů v českých zemích má celkovou rozlohu 78.869 km² a 8.762.361 obyvatel podle součtu z 22. května 1947. Šest krajů slovenských má rozlohu 48.957 km² a 3.434.369 obyvatel podle součtu z 30. června 1948.

1. Kraj Pražský: Rozloha v km 9.730. Počet obyvatel 2.014.938. — Předseda KNV Oldřich Beran, stavitel. — Ref. škol. a osvět. Karel Dlouhý, úředník, Praha.
2. Kraj Českobudějovický: Rozloha v km 8.968. Počet obyv. 493.730. — Předseda KNV JUDr V. Škoda, okresní soudce, Č. Krumlov. — Ref. škol. a osvět. Jaroslav Sedivý, odborný učitel, Písek.
3. Kraj Plzeňský: Rozloha v km 7.887. Počet obyvatel 544.913. — Předseda KNV Karel Frous, dělník, předseda ONV v Přesticích, Dnešice. — Ref. škol. a osvět. Barbora Volopichová, v domácnosti, Přestice.
4. Kraj Karlovarský: Rozloha v km 4.579. Počet obyv. 299.625. — Předseda KNV Karel Randák, předseda ONV v Lounech. — Ref. škol. a osvět. Alois Kučera, předseda ONV ve Vejprtech.
5. Kraj Ústecký: Rozloha v km 4.145. Počet obyvatel 662.747. — Předseda KNV Václav Havlín, dělník, Ústí n. L. — Ref. škol. a osvět. Josef Pavlík, ředitel národní školy, předseda ONV v Chomutově, Udlice.
6. Kraj Liberecký: Rozloha v km 4.237. Počet obyvatel 479.874. — Předseda KNV JUDr L. Durdil, Varnsdorf. — Ref. škol. a osvět. Max. Pergler, učitel, předseda ONV Liberec-venkov, Vesec u Liberce.
7. Kraj Hradecký: Rozloha v km 5.145. Počet obyvatel 552.780. — Předseda KNV Stanislav Baudyš, dělník, předseda ONV v Hořicích. — Ref. škol. a osvět. Bohumil Mucha, učitel, předseda ONV v Hradci Král.
8. Kraj Pardubický: Rozloha v km 4.232. Počet obyv. 422.950. — Předseda KNV Josef Pospišil, poslanec NS, přednosta stanice ČSD, Pardubice. — Ref. škol. a osvět. Josef Zvára, ředitel národní školy, Veliny.
9. Kraj Jihlavský: Rozloha v km 6.651. Počet obyvatel 422.533. — Předseda KNV Jaroslav Sedlák, cestmistr, člen rady ZNV v Brně, Velká Biteš. — Ref. škol. a osvět. Karel Havlena, profesor, Třebíč.
10. Kraj Brněnský: Rozloha v km 7.449. Počet obyvatel 934.437. — Předseda KNV Karel Svitavský, okresní soudce, předseda ZNV v Brně. — Ref. škol. a osvět. Stanislav Šulc, učitel a místopředseda ZNV v Brně.
11. Kraj Olomoucký: Rozloha v km 6.214. Počet obyv. 584.973. — Předseda KNV Jaroslav Kašpařík, poštovní úřed., předs. ONV v Přerově. — Ref. škol. a osvět. Alois Beňa, okresní školní insp., Přerov.
12. Kraj Gottwaldovský: Rozloha v km 5.107. Počet obyvatel 593.576. — Předseda KNV Josef Kočíš, předs.

- ONV v Hodoníně. — Ref. škol. a osvět. Ladislav Koutňák, strojní zámečník, Kroměříž.
13. Kraj Ostravský: Rozloha v km 4.526. Počet obyvatel 700.285. — Předseda KNV Ing. Vladimír Chamrád, architekt, předseda exposit. ZNV v Ostravě, Místek. — Ref. škol. a osvět. Frant. Cimner, učitel, Petřvald.
  14. Kraj Bratislavský: Rozloha v km 7.519. Počet obyvatel 838.134. — Předseda KNV Rudolf Martanovič, dělník, poslanec NS, Děvinská Nová Ves. — Ref. škol. a osvět. Ján Zeman, školní inspektor, Petržalka.
  15. Kraj Nitranský: Rozloha v km 7.968. Počet obyvatel 689.853. — Předseda KNV Jozef Lietavec, úředník, Bratislava. — Ref. škol. a osvět. Mikuláš Klinský, školní inspektor, Hlohovec.
  16. Kraj Žilinský: Rozloha v km 8.269. Počet obyvatel 509.403. — Předseda KNV Rudolf Strechaj, dělník, poslanec SNR Bratislava. — Referent škol. a osvět. Alois Eichler, ředitel školy, Žilina.
  17. Kraj Banskobystrický: Rozloha v km 9.266. Počet obyvatel 486.683. — Předseda KNV Ondřej Klokoč, učitel, poslanec NS, Řimavská Sobota. — Ref. škol. a osvět. Pavel Paško, osvětový inspektor, Zvolen.
  18. Kraj Košícký: Rozloha v km 7.440. Počet obyvatel 461.938. — Předseda KNV Oskar Jeleň, učitel, poslavec NS, Košice. — Ref. škol. a osvět. Ondřej Mikolaj, učitel, Markušovice.
  19. Kraj Prešovský: Rozloha v km 8.495. Počet obyvatel 448.358. — Předseda KNV Ludovít Medved, dělník, Prešov. — Ref. škol. a osvět. Michal Klema, školní inspektor, Prešov.

Snažte se všemi prostředky přesvědčiti školské a osvětové referenty o nutnosti podpory esperantské osvětové práce na poli domácím i mezinárodním a upozorněte je na velké výhody, které poskytujete kraji tím, že o jeho životě a kulturním dění budete moci mnoho říci i do ciziny, čímž pomůžete v boji proti špatně propagandě, která je řízena ze zahraničních kruhů nepřátel proti pracujícímu lidu Československa. V té souvislosti poukažte na článek Petra Konečného, otištěný na str. 3 »Osvětové práce«, roč. I, čís. 2, který si důkladně přečtete; má nadpis »Alfa i omega«. A rovněž upozorňuji na svůj článek v tomtéž čísle, str. 15.

Náš pětiletý plán

Krajské zřízení stalo se skutkem a to nám umožňuje přesně plánování naší práce pro příštích pět let. Jeden z prvních požadavků našeho plánování je, aby v každém okrese bylo získáno po 10 nových členech Svazu, a to každý rok.

Kraj	Praha	má 26 okresů, t. j. 260 nových členů,
„	Ces. Budějovice	„ 15 „ „ 150 „ „
„	Plzeň	„ 14 „ „ 140 „ „
„	Karlovy Vary	„ 10 „ „ 100 „ „
„	Ústí	„ 13 „ „ 130 „ „
„	Liberec	„ 11 „ „ 110 „ „
„	Hradec Král.	„ 14 „ „ 140 „ „
„	Pardubice	„ 12 „ „ 120 „ „
„	Jihlava	„ 13 „ „ 130 „ „
„	Brno	„ 18 „ „ 180 „ „
„	Olomouc	„ 12 „ „ 120 „ „
„	Gottwaldov	„ 11 „ „ 110 „ „
„	Ostrava	„ 11 „ „ 110 „ „

Cel. 13 krajů zemí čes. = 180 okresů = 1800 nových členů za 1 rok, tedy za pět let celkem 9000 nových členů, kteří budou skutečně umět esperanto a stanou se členy Svazu. Tento plán je splnitelný, a to zvláště nyní, kdy nám pomocnou ruku podávají osvětové rady v krajích a okresích, podle pokynů ministerstva informací a osvěty (viz roč. IV, č. 1, str. 7 „Spolupráce čs. esperantistů s osvětovými radami“).

Abyste krajští delegáti „repe“ mohli ihned zahájit činnost ve svých okresech, nově rozdělených, podáváme jim tuto pomůcku:

1. Kraj Praha má tyto okresy: Benešov, Beroun, Brandýs nad Labem, Český Brod, Dobříš, Hořovice, Kladno, Kolín, Kralupy nad Vlt., Kutná Hora, Mělník, Mladá Boleslav, Nové Strašecí, Nymburk, Poděbrady, Praha-jih, Praha-sever, Praha-východ, Praha-západ, Příbram, Rakovník, Říčany, Sedlčany, Slaný, Vlašim, Votice, t. j. 26 okresů.
2. Kraj Č. Budějovice: České Budějovice, Čes. Krumlov, Jindř. Hradec, Kaplice, Milevsko, Písek, Prachatice, Soběslav, Strakonice, Tábor, Trhové Sviny, Třeboň, Týn n. Vlt., Vimperk, Vodňany, t. j. 15 okresů.
3. Kraj Plzeň: Blatná, Blovce, Domažlice, Horažďovice, Horšovský Týn, Klatovy, Plasy, Plzeň, Přeštice, Rokycany, Stod, Stříbro, Sušice, Tachov, t. j. 14 okresů.
4. Kraj Karlovy Vary: Aš, Cheb, Jáchymov, Kadaň, Karlovy Vary, Kraslice, Mariánské Lázně, Podbořany, Sokolov, Toužim, t. j. 10 okresů.
5. Kraj Ústí n. Lab.: Bílina, Děčín, Duchcov, Horní Litvínov, Chomutov, Litoměřice, Louny, Lovosice, Most, Roudnice n. L., Teplice, Ústí n. L., Zatec, t. j. 13 okr.
6. Kraj Liberec: Česká Lípa, Doksy, Frýdlant, Jablonec nad Nisou, Jilemnice, Liberec, Mnichovo Hradiště, Nový Bor, Rumburk, Semily, Turnov, t. j. 11 okresů.

7. Kraj Hradec Králové: Broumov, Dobruška, Dvůr Králové nad Labem, Hořice, Hradec Králové, Jaroměř, Jičín, Náchod, Nová Paka, Nový Bydžov, Rychnov nad Kněžnou, Trutnov, Vrchlabí, Žamberk, t. j. 14 okresů.
8. Kraj Pardubice: Čáslav, Hlinsko, Holice, Chotěboř, Chrudim, Lanškroun, Litomyšl, Pardubice, Polička, Přelouč, Ústí n. Orlicí, Vysoké Mýto, t. j. 12 okresů.
9. Kraj Jihlava: Dačice, Havlíčkův Brod, Humpolec, Jihlava, Kamenice nad Lipou, Ledce nad Sázavou, Morav. Budějovice, Pacov, Pelhřimov, Třebíč, Třešť, Velké Meziříčí, Žďár, t. j. 13 okresů.
10. Kraj Brno: Blansko, Boskovice, Brno, Břeclav, Bučovice, Bystrice nad Pernštejnem, Hustopeče, Mikulov, Moravská Třebová, Moravský Krumlov, Rosice, Slavkov, Svitavy, Tišnov, Velká Bíteš, Vyškov, Znojmo, Židlochovice, t. j. 18 okresů.
11. Kraj Olomouc: Bruntál, Hranice, Jeseník, Kojetín, Litovel, Olomouc, Prostějov, Přerov, Rýmařov, Šternberk, Šumperk, Zábřeh, t. j. 12 okresů.
12. Kraj Gottwaldov: Gottwaldov, Hodonín, Holešov, Kroměříž, Kyjov, Uherské Hradiště, Uherský Brod, Valašské Klobouky, Valašské Meziříčí, Veselí nad Moravou, Vsetín, t. j. 11 okresů.
13. Kraj Ostrava: Bílovec, Český Těšín, Frenštát pod Radhoštěm, Fryštát, Hlučín, Krnov, Místek, Nový Jičín, Opava, Ostrava, Vítkov, t. j. 11 okresů.

Soutěž:

Kraje budou mezi sebou soutěžit a který kraj dosáhne největší počet nových členů vždy za uplynulý rok, bude odměněn podle rozhodnutí ústředního výboru Svazu a podle návrhu soutěžní komise, která bude vytvořena.

Do rámce soutěže bude započítávána iniciativa a výsledek kulturní činnosti, t. j. kolik kraj vydal publikací, propagačních výstavbu republiky a hospodářský i kulturní rozmach kraje, kolik bylo v kraji uspořádáno přednášek o esperantu, kolik kursů esper., jakož i celkový spolkový život esperantistů, spolupráce s osvětovými radami atd. Všechny odbočky Svazu a kluby esp. nechtě ihned vypracují svůj plán na každý rok zvláště a předloží ho svému „repe“, který je předloží ústřednímu výboru Svazu ke schválení. Je to nutné, aby nebyly pořádány podniky, odporující celkovému kulturnímu programu vlády v době pětiletky, a také proto, abychom mohli poraditi, co v kterém kraji bylo opominuto a co bylo přepiáno. Plány nám „repe“ předloží do 20. dubna t. r., t. j. před sjezdem KSC. Samideáni ze Slovenska zajistě provedou totéž v rámci svého krajského zřízení, čímž bude spolupracovat 19 krajů republiky ke stejnému cíli. Je naprosto nutné vytvořiti jednotu uvnitř i navenek, a to ne pouze formální, nýbrž skutečnou, jak to doba žádá. Přejí všem mnoho zdaru a chuti do práce!

Adolf Malík.

KRONIKO ENLANDA

Julie Šupichová estis la 27-an de Januaro 65-jara. Ni uzu la okazon por saluti ŝin plej sincere kaj gaje, ĉar ŝi spite la multjaran malsaneton daŭre estas aktiva kaj laboras seninterrompe sur kampo esperantista. Ni tion emfazas ĉe tiu ĉi okazo precipe ĝoje, ĉar vivanteco de nia samideanino estas ekzempla kaj ĝi devenas ne de la situacio ekstera sed el ŝia spirito. Spirito kun multaj virtoj viraj, precipe kuraĝo kaj persisto.

En iama Bulteno ni skizis ŝian laboradon, kiam ŝi estis 50-jara. La germana okupacio malebligis rememorigi la 60-an jaron. Hodiaŭ ni aldonu al tio, kio estis enskribita en j. 1934, ke dum la »Protektorato« ŝi sciis kuraĝe rifuzi prelegon en Radio, laŭdontan la lernejan »reformon«; iam ankaŭ silento signifas kuraĝon. Post la liberigo ŝi daŭrigas en sia laborado kvazaŭ tempo ne starus ĉe ŝi. Aperigis novajn eldonojn de siaj lernolibroj granda kaj malgranda, de konversacia libro, verkis ĉeĥan biografieton de Zamenhof kaj denove alsendas al fakaj ĉeĥaj gazetoj artikolojn pri internacia lingvo kaj korespondas kun aŭtoritatoj pri niaj problemoj.

Al novaj niaj legantoj ni rememorigu, ke ŝi esperantiĝis en 1907, kaj jam dum la jaroj 1907—1910 instruis en kursoj kaj prelegis pri Esperanto en Červený Kostelec. En 1909 ŝi lasis sin ekzameni ĉe komisiono de tiama Bohema Asocio Esperantista, en 1910 akceptis funkcion en komitato de Bohema Asocio E. kaj de UEA-delegitino en Praha. Dum la unua mondmilito ŝi prizorgadis flameton de nia ideo. Post la milito ŝi daŭre partoprenis en niaj organizaj laboroj, en j. 1934 ŝi estis unu el la 34 membroj, kiuj estis membroj de Ĉeĥoslovaka Asocio E. deponita ĝia fondo.

El ŝiaj laboroj ĵurnalaj kiel plej gravan ni citu, ke de Marto 1929 aperadis ĉiusemajne en la Národní politika ŝia kroniko Z esperantského světa (»El la Esperanto-mondo«). Ĝi aperadis ĝis alveno de germanoj en 1939. Ĝi estis kroniko, kiu sciis diri novaĵojn ankaŭ al spertaj esperantistoj.

Ni ripetu niajn salutojn kun ĝojo kaj nostalgio. Ne revenos la tempoj pasintaj tiom belaj en rememoro. Sed sentimentaleco malutilas. Estonteco estos ankoraŭ pli bela. Post kvin jaroj ni salutos nian samideaninon ankoraŭ pli laŭte.

Kafejo Louvre, kie estis dum jardekoj klubejo de nia plej grava loka grupo Esperantista Klubo en Praha, estis en jarkon likvidita. La Klubo deponis sian bibliotekon, ĵus kompletigatan post la dum militaj perdoj, provizore en kelo kaj starigis sian klubejon en kafejo Národní kavárna en strato Národní 11, kie ĝi kunvenas ĉiun vendredon.

Josef Pech, fervojisto en Plzeň (la 14-an de Marto 1948 li estis 67-jara) multe vojaĝis uzante Esperanton kaj esperantistajn servojn. Nun li estas dum du jaroj pensiulo kaj faras ĉeflingvajn prelegojn pri siaj vojaĝoj. La prelegoj estas afable aŭskultataj de multaj vizitintoj. Ĉar li aludas Esperanton kaj helpon, kiun li de esperantistoj ricevis, signifas liaj prelegoj ankaŭ specon de propaĝando por nia afero. S-o Pech sendis al ni liston de siaj prelegoj faritaj dum j. 1948. Ni enskribas laŭ ĝi: La 22-an de Feb. en Jihlava »Vojaĝo en norda Afriko«, la samo en Znojmo la 23-an, la 24-an kaj 25-an en Brno.

(Ĉiuj tiuj prelegoj estis organizataj de la Fervojdirekcio Brno). Pri »Palestino kaj Egiptujo« li parolis en Praha-Jinonice la 5-an de Majo (por Kulturklubo Waltrovka), la 18-an de Jul. en Doksy (Somera E.-lernejo), la 21-an de Sept. en Karlovy Vary (Distrikta Kleriga Konsilantaro), la 27-an de Sept. en Podmokly (Kultura Komisiono de fervojistoj), la 23-an de Nov. en Plzeň (OBE kaj Kulturo). Pri »Mŝena Svisio« la 12-an de Dec. en Plzeň-Škvrňany (Obec baráčníků).

La 3a kunveno de la esperantistoj de la regiono XVI (Olomouc) okazis la 12-an de Decembro 1948 en salono de Těšetická restaurace en Olomouc. Post malfermo per la esperantista himno, elekto de s-ano Jeřábek, distrikta peranto de Prostějov, kiel prezidanto, sekvis raportoj pri la agado de distrikta peranto kaj de la kluboj. La plej grava tasko de la kunveno estis trovi novan personon por la funkcio de regiona peranto, ĉar s-ano Blažek en aprilo demetis la funkcion kaj de tiu tempo ĝi restis vakanta. La kunvenintaj samideanoj esprimis koran dankon al s-ano Blažek pro lia laboro en la regiono de Olomouc kaj post longa pritraktado ili trovis ĉi tiun solvon: Unue estis akceptita propono elekti ne unu regionan peranton, sed ankoraŭ du aliajn samideanojn kiel liajn anstataŭantojn. En la voĉdonado estis elektita kiel regiona peranto s-ano PhDr Bohuslav Žáček, kiel anstataŭantoj: s-ano Jaroslav Karhan kaj s-ano Bohuslav Novotný, kiel ilia konsilanto s-ano Vlastimil Blažek. Estis konstatite, ke la teritorio de la regiono estos ŝanĝata kaj tial la kunveno decidis baldaŭ post la ekfunkciado de la nova administra sistemo kunvoki novan regionan kunvenon, kiu farus necesajn organizajn ŝanĝojn kaj denove pritraktus la funkcion de regiona peranto. La plej grava

J. Řebíček (* 6. VIII. 1875), unu el nemultaj ĉeĥaj laborantoj pri fakaj terminaroj, aŭtoro de „Internaciaj konvencioj pri fervojaj person-, pakaj- kaj fretajtrafikoj“.

tasko por la plej proksima estonteco estas renovigi kaj kompletigi la reton de distriktaĵaj perantoj tiel, ke ili estu en ĉiu administra distrikto de la regiono. La kunvenintaj gesamideanoj pritraktis la neceson fondi sekciojn de junularo ĉe la kluboj kaj lokaj grupoj, eblecon por la propagando de Esperanto inter la fervojistoj kaj ili konstatis la bonajn efikojn de la informa bulteno „Esperanto-servo“ kaj de la esperantista traduko de la konstitucio de nia ŝtato en la eksterlando. Pro la subteno de la ministerio de informoj, kiu ebligis eldoni ilin, decidis la kunveno alsendi specialan dankleteron. Estis senditaj ankaŭ salutleteroj al vidvino de mortinta s-ano Neužil, al s-ano Santreuil al Parizo kaj al gesamideanaj geedzoj Nanev, kiuj sukcesplene koncertas nun en Svedujo.

Radio-Ostrava dissendas esperantlingvajn programojn de la 17-a de Septembro 1945 ĉiujn mardojn kaj ĵaŭdojn je la 23-a horo MET sur ondo 259 metroj per 11 kilovatoj. Baldaŭ ĝi disaŭdigos per 25 kilovatoj, kio signifos gravan pliampleksigon de la dissendo. La Radio tre petas aŭskultantojn, ke ili informu ĝin tuj, kiel ili aŭdas la stacion nun kaj kiel ili aŭdos ĝin post la plifortiĝo. Sciigojn sendu al Esperanto-Klubo, Hotelo Imperial, Ostrava.

Eminenta ĉeĥoslovaka filologo Emil Smetánka (1875—1949) lernis en sia juneco Esperanton kaj en Fundamenta Krestomatio estas unusola artikoleto el ĉeĥa literaturo

NI LEGIS

„Kial mi fariĝis esperantisto“ klarigas W. Gilbert, eks-senatano de la Occidental-Union, eksredaktoro de „Liberta“ kaj „Renascentie“ en La Laborista Esperantisto (Jan.—Feb.): Post 16-jara propagando por Occidental sen taksebla sukceso mi devis konstati, ke nenio ebligas kredi, ke la historio de Volapük renoviĝos por Esperanto. Paralele mi devis duonvidi, iom post iom, la difektojn de Occidental kaj de la aliaj projektoj de tipo „naturalisma“.

La projektoj de tipo naturalisma estus bonegaj, se la mondo ne elstarigus la „feran kurtenon“, se ia okcidenta superreĝeco devus ĉiam ekzisti kaj daŭri. (Sendube ne estas hazardo, se la propagando por occidental kaj IALA estas ĝuste plej intensa ĉe la antikomunistaj medioj.) Ĉar por la occidentalistoj kaj boparencoj estas akcepteblaj nur la vortoj, kiuj ekzistas en la okcidentaj lingvoj, en ilia natura formo. Tio certe donas lingvon facilan kaj kun alloga aspekto por la anglalatinaj popoloj kaj por la homoj, kiuj lernis ekzemple la anglan aŭ francan lingvon. Sed tio neprigas gravegajn malfacilaĵojn por la aliaj homoj, kiuj estas jam malfavorigitaj, ĉar lingvo internacia, kia ajn ĝi estu, havas necese greklatinan bazon.

Cetere Occidental havas ekz. almenaŭ 4 diferencajn sufiksojn por indiki metion (instruct-or, comere-iant, ocul-ist, barb-ero), 5 por formi adjektivojn sen speciala sencprecizo (univers-al, consul-ari, mar-in, telefon-ic, problema-tic) kaj oni ne povas scii, kial la verbo „finir“ donas substantivon „fine“ dum „proposir“ donas „proposition“.

Iu lingvo internacia konceptita demokratie, por popolo kaj por ĉiuj popoloj, devas facile esprimi ĉiujn bezonojn de la penso, de la tekniko, de la scienco, sed ĝi devas tion fari r a c i e sen sin embarasi per neutilaj komplikajoj.

Anoncoj por akiri teksistajn lernantojn de Nacia Teksa Entrepreno en Úpice enpresas el Rudé právo en traduko de A. V. Z. „La Laborista Esperantisto“ (Jan.—Feb. 1949). Tia teksto plej konvinke vidigas novan mienon de socialisma reĝimo. Ĝi certe pensigos multajn legantojn.

RICEVITAJ LIBROJ

Konstitucio de Ĉeĥoslovaka Respubliko. Tradukis Jaroslav Mařík. Kunlaboris Dro T. Pumpr kaj R. Hromada. Eldonis Instituto de Esperanto-Servo en Praha, Kontrolis A. Malík, prezid. de la Instituto, Oktobro 1948. Presejo Orbis Praha, Biblioteko vol. 1, 72 paĝoj 11×15 cm. Sendata al fremdlandanoj kontraŭ unu respondkuponon. — Ĝi estas tria en la vico de esperantlingve eldonitaj konstituciaj ĉartoj. La unua estis la Sovjet-konstitucio aperinta en 1936, la dua la nova japana konstitucio aperanta en Revuo Orienta. La tria estas tradukaĵo de nia ĉarto,

lia verko. Temas pri traduko de poemo de Háček el Večerní písně LVII sub titolo „Poeto“ (tri komencaj strofoj sen la lasta). Sed la eminenta filologo baldaŭ estis kaptita de siaj esploroj profesiaj pri gramatiko kaj leksikologio de ĉeĥa lingvo kaj sian intereson pri Esperanto komplete ĉesigis.

Esperanto-Servo aperigis sian trian numeron en fino de Decembro. Enestas raporto pri ĉeĥoslovaka ŝtata budĝeto por la unua jaro de la kvinjara plano, detalaj raporto pri paroladoj de ministro Clementis en Ekonomia Komisiono de Unuiĝintaj Nacioj, kristnaska misio de registara prezidanto A. Zápotocký k. m. a. Zorĝu, amikoj, ke neniu ekzemplero restu enlande!

ILEPTO-delegito por Ĉeĥoslovakio fariĝis s-o Jiří Otčenášek, inspektoro de ĉs. fervojoj en Mánesova 910, Hradec Králové.

Kiel karnavala temo estis de la Verda Stacio disaŭdigata la 7-an de Februaro je la 23-a horo sceno „La maskoj“, verkita de Ant. Slanina. Ludis Nývlt, Leraus, Bobek, Höger, Procházková, Klimešová, Piskáček, Bartoš kaj aliaj. Reĝisoris Dalibor Chalupa. Precipe amasaj scenoj estis sukcesaj kaj certe multaj aŭskultantoj ridis tre sincere. Certe neniu el ili ekdormetadis dum pli ol duon-horo. Neniu forgesu aŭskulti la venontan programon la 7-an de Marto! Kaj ne forgesu konfirmi la aŭdon!

Pri nova ĉeĥoslovaka konstitucio skribas en „La Esperantista Laboristo“ (Jan.—Feb.) A. V. Zedník.

„Esperanto-Servo“ estas indikita kiel ekzempla bulteno en „La Laborista Esperantisto“ (Jan.—Feb.). „Cetere jam Ĉeĥoslovakio presigis nacian gazeton en Esperanto „Esperanto-Servo“, kiu sciigas al la tuta mondo novaĵojn kaj vidpunktojn pri politikaj kaj sindikataj problemoj. La legado de la gazeto en la tuta mondo estas garantio pri vereco. Povus kaj devus ekzisti simila gazeto en ĉiu lando.“

Interstena Informilo, n-ro 1 kaj 2, Aŭgusto kaj Oktobro 1948. Eldonas C. Dąglio, via Campanella 35, Tortona, (Aless.), Italio. Prezo 1—2 rkp. — Malgranda dufolia bulteno, parte stenografita, por movado de stenografoj-interstenoj, kiuj „celas forigi la nunajn kapricajn kaj temporabajn alfabetojn kaj silabarojn“, kaj volas „anstaŭi ĝin ĉiujn per unu simpla kaj science pristudita alfabeto, kiu pro sia internacieco ne povas naski ĵaluzon inter nacioj“. Celo efektive alta kaj nobla, sed ĵen oni devas rezoni pri tio, ke akiro de tiu ĉi celo supozas reformon de pres-tekniko. Ĉar ne estas eble atendi, ke libroj kaj gazetoj devus esti unue mane stenografitaj (bele, do ne eble laŭ flua manuskripto de verkinto), kaj poste multobligataj per fotografa aŭ alia simila procedo; aŭ oni devus konstrui specialajn presmaŝinojn. — La bulteno prezentas ne nur Esp-o-stenografion, sed ankaŭ fundamentojn de alfaroj de la sama stenografio por diversaj aliaj, eĉ neeŭropaj lingvoj. Por ĉeĥoslovakioj, kiuj scias la sistemon de Herout-Mikulík, estas tiu ĉi stenografio absolute fremda kaj stranga pro sia koncepto, tute kontrasta al nia nacilingva sistemo. Certe same juĝos alilingvanoj, sciantaj sistemon de Gabelsberger kaj ĝiajn diversajn nacilingvajn derivaĵojn. Tial la sistemo havas pli grandan valoron por tiuj, kiuj ankoraŭ ne scias iun stenografion, ĉar aliaj nur tre malfacile povus alkutimiĝi al ĝi. Cetere, por Esp-o ekzistas jam diversaj alfaroj de nacilingvaj sistemoj, kiuj ordinare ankaŭ ĉiam estas alfaritaj por aliaj fremdaj lingvoj. (ASt.)

kiu per leĝaj normoj difinas liberecojn, rajtojn kaj devojn de ĉeĥoslovaka civitano. La ĉarto en si mem estas faro revolucia. Unuan fojon estas difinita konstitucio de la popoldemokratio, la nova sistemo, kiu transgvidos nian ŝtaton al reala socialismo. Tial la decido de la Konstituciona Nacia Parlamento, la 9-an de Majo 1948, kiu akceptis ĝin ĉiesvoĉe en solena kunsido en la reĝa kastelo Hradčany, estas epokfara. La traduko mem ne estis facila laboro, tamen el la kunlaboro de tri spertuloj eliris verko, kiu redonas la tekston de la ĉarto adekvate kaj facile kom-

prenebla. La verko mem pro la traduk-lingvaĵo estos ofte esplorata. Sed ĝia celo ne estas tiu de esperantologio. (Ĝi estas eldonita por informi la fremdlandon pri tiu leĝa faro, kiu honorigas ĉeĥoslovakon popolon same kiel ĝiajn deputitojn. Tial niaj leĝantoj nepre zorgu, ke neniu ekzemplero restu en la lando, kaj la legantoj fremdlandaj petu pri ĝi kaj instigu siajn amikojn peti pri tiu tre plaĉe eldonita libreto.

J. C. Heer, Ĉe la Sanktaj akvoj. Romano el la svislanda montegaro. Dua parto. Trad. A. Bader, P. Le Brun, J. Schmid. Eld. Svisa Esperanto-Societo. Bern 1948. 135 pĝ 16×23 cm. Prezo de ambaŭ partoj broŝ. sv. fr. 6.10, bind. sv. fr. 7.10. — Pasintjare — en nro 5/1948 — ni salutis la aperon de la unua parto de la verko kaj nun post kompletigo ni povas konfirmi, ke temas pri valora aldono al nia traduka literaturo. La rakonto havas ĉiujn signojn de leĝaĵo, kiam ŝatas la vasta publiko: streĉaj aventuroj, amo kaj intrigo kaj feliĉa fino. Tio, la bona lingvo de la traduko kaj la zorga eldono garantias al la verko la merititan bonan sukceson. Oni trovas apenaŭ ion riproĉindan. Ni evitus akuzativojn kiel St. Petern (5, 20, 130, 131) kaj Blattern (86, 97), anst. trovata (18) ni dirus retrovita, anst. traŭboj (42) uzas PV grapolo da vinberoj. Streko en signifo de „mallarĝa vojo“ estas neofita, sed Zamenhofs uzo. Preseraroj nemultaj; fikantas (12) devas esti finkantas. (O. G.)

Sub la Verda Standardo. Esperanto-instruo al infanoj laŭ rekta metodo. Elementa kurso de P. Korte, lerneestro. Laborilo I. Dua eldono. Esperanto-eldonejo J. Muusses, Purmerend. 40 pĝ 24×16 cm, multaj bildoj. Prezo Hfl. —.90. — De tiu lernolibro, konsistanta el 4 partoj (Gvidilo, 2 Laboriloj kaj Memorigilo), aperis Laborilo I en dua, iom plibonigita eldono. La lernolibron preparis evidente sperfa instruisto. La kvar volumoj prezentas bonegan helpilon por instruo de nia lingvo al infanoj; la nur-esperanta teksto akompananta multegajn bildojn destinas ĝin por internacia uzo. La verko de Korte estos certe amase disvastigita en nia lando, kiam nia librovendejo ĝin povos liveri. (O. G.)

Nuntempa Pollando. Eldono de Asocio de Esperantistoj en Pollando, Varsovio, Marszalkowska 81/32. 80 pĝ 15×20 cm, ilustraĵoj. Havebla laŭ supra adreso, respondkuponoj, libroj por kovro de elspezoj danke akceptataj. — En 9 ĉapitroj alportas la broŝuro interesajn informojn pri rekonstruo jam atingita kaj planata, pri ekonomia situacio, politiko, kooperativa kaj esperanta movadoj en nuna Pollando. Aktuala enhavo kaj bona lingvo faras la broŝuron tre havinda. Ni uzas la okazon por saluti samideanojn en alianca popola demokratio. (O. G.)

Agostinho da Silva, La portugala literaturo. El la portugala lingvo tradukis Manuel de Freitas.

Ludovic Rodo, Vivo de Pissaro. Kun multaj ilustraĵoj.

Agostinho da Silva, Pro tri pingveraj ovoj. El la portugala lingvo tradukis Manuel de Freitas.

Jen tri unuaj numeroj de la Enkonduko en la kulturon, Porto 1948, II-a serio (ĉiu 28 pĝ 12×18 cm, po 7 Kĉs, kompleta 6-kajera serio 40 Kĉs), kiuj konservas la nivelon de la antaŭaj kajeroj. — La unua verketo alportas en tre konciza formo indikojn pri evoluo de literaturo portugala kun cito de nomoj, kiuj estas ĝenerale konindaj. — En Vivo de Pissaro parolas Ludovic Rodo pri homa kaj artista sorto de tiu ĉefa instiganto de impresionismo. Pissaro estis dum preskaŭ sia tuta vivo akre kontraŭbatata de siaj ĵaluzaj kolegoj, de malkleraj kaj malbonvolaj kritikistoj kaj nur lia morto estis signalo al oficiala rekono de lia granda arto. — Pro tri pingvenaj ovoj estas rakonto pri sudpolusa vojaĝo, kiun pro scienca motivo (esploro de pingvena embrio) entreprenis kaj spite teruregajn suferojn sukcese finis tri kuraĝaj viroj: Wilson, Bowers kaj Cherry-Garrard. — Manuel de Freitas ni konas jam kiel lertan tradukanton, kiu bone majstras la lingvon. Estas agrable legi liajn tradukaĵojn. Ludovic Rodo estas talenta verkisto, al kiu estas evidente proksima la temo de la rakonto. (O. G.)

La Juna Vivo. Internacia kantaro. Eld. J. Muusses, Purmerend 1948. 48 pĝ 16×12 cm. Prezo ne montrita. — Kolekto de 30 kantoj kun muziknotoj. La unua estas La Espero, la ceteraj estas tradukoj el diversaj lingvoj, inter ili 3 el la slovakaj. Kantemo estas signo preskaŭ fidinda de bona animo. Ni ĝoju tial, se en niaj grupoj sonas

esperanta kanto, cetere ankaŭ konvinka propagando de nia belsona lingvo. La nuna kolekto alportas serion de facile kanteblaj pecoj, inter ili kelkajn speciale agrablajn por la orelo. (O. G.)

Esperantista poŝkalendaro 1949. Eldono de Esperantista klubo en Hradec Králové sub aŭspicio de Esperanto-Asocio en CSR. 154 + 20 pĝ 10×14 cm. Prezo Kĉs 32.50 afr. ĉe nia librovendejo. — EK en Hradec Králové plenumis evidentan esperantistan bezonon, eldoninte pasintjare kalendaron en poŝformato. La kalendaro disiris tiam tre rapide inter la esperantistaro kaj tiu bona sperto instigis nian viglan grupon ripeti la eldonon nunjare. La kalendaro por 1949 estas pli ampleksa ol la unua kaj kelkrilate ankaŭ pli enhavoriĉa. Krom kalendara parto ĝi enhavas La Esperon kun notoj, Bulonjan Deklaracion, mallongan adresaron de entreprenoj korespondantaj en E, kaj kelkajn utilajn rubrikojn. Ĝi estas bele presita kaj fortike bindita. Ĝi certe trovos denovan plaĉon ĉe esperantistoj. (O. G.)

Leteroj de L. L. Zamenhof. La tragedio de lia vivo rivelita de lia ĵus retrovita korespondo kun la francaj eminentuloj. Prezentado kaj komentario de prof. G. Waringhien. I. 1901-1906. Eldonis S. A. T., 67, Avenue Gambetta, Paris-20. 1948. 370 paĝoj, 14×18 cm. Prezo bind. 3 dolaroj. — (Ĝi estas unu el la plej gravaj dokumentoj por historio de esperantismo. Zamenhof multe korespondis. Liaj leteroj estas modelo de klareco kaj simpleco. Li fidis firme sian aferon. Eble tial estis lia stilo tiom klara. Nun aperas liaj leteroj al tiamaj francaj eminentuloj kun komentoj de Waringhien, kiuj priskribas la tiamajn situaciojn. La legado estas streĉa. Estas efektiva dramo. La eldoninto kunmetis leterojn kronologie sed enmetis inter ilin priskribojn de situacioj kaj kun maloftaj saĝo, sagaco, sprito kaj amo li pentris karakterojn de la rolantaj personoj. Beaufront, Bourlet, Cart, Michaux, Sebert, Javal, Fruictier kaj aliaj marŝas antaŭ la leganto. Ne mankas kritiko: Ekz. Fruictier malutilis al E. per fondo de la Presa Societo. Kontraktoj pri Kolekto Aprobata de Hachette. Leteroj kaj agadoj pri reformoj. Pri unua tabelo de neologismoj. Estiĝo de Lingva Komitato kaj de la deklario pri Esperantismo kaj pri Neŭtraleco. La eldonanto daŭre komentas el sia ampleksa kaj funda scio. Lia „prologo“ estas laŭ mia opinio majstroverketo. — Kompletigo estu tamen permesita pri unu detalo: Revuon Internacian ne fondis Seleznjov sed Teodor Ĉejka, kiu ĝin redaktis kaj eldonadis, Seleznjov estis kunlaboranto kaj unu el la instigintoj.

La ĝajaj edzinoj de Windsor. Komedio en Kvin Aktoj de William Shakespeare. El la angla originalo tradukita de Stephen A. Andrew. 1948. The Esperanto Publishing Co Ltd, Rickmansworth, Herts., Anglujo. 92 paĝoj 13×18 cm. Prezo 3 ŝil. 6 p. — Tiu ĉi traduko de la fama komedio estas jam la dek-unua dramo tradukita el verkaro de la glora dramverkisto, kiel nin informas tre bona antaŭparolo de la tradukinto. La ĉefa principo, kiu gvidis la tradukinton, estas redoni la tekston plej fidele, adekvate kaj samtempe kompreneble. Tio ne estas tasko facila, ĉar kelkaj personoj parolas en lingvo fuŝa por substreki komikecan karakteron de kelkaj scenoj. Ankaŭ vortludoj aŭ komikaj parolturnoj estas oftaj. Iam komencas la rolantoj paroli en versoj. La tradukanto sukcesis venki la malfacilaĵojn en kelkaj lokoj brile. Ekz. babilado de Quickly kun Falstaff sur paĝo 35. Li uzas iam taŭge kunmetitajn vortojn, por redoni la originalan nuancon. Ekz. deklamaĉema, kapaĉo, ĉekalkane, kolektu ĉiujn viajn intelektojn (la pluralo ŝajnas al mi tie ĉi tre taŭga), enfone, devigu ilin fortroti, k. t. p.

Legado de la komedio estas ĝuo, oni rememoras impresojn antaŭ multaj jaroj, kiam legis junulo. Sed ankaŭ homo maljuna estas tuŝata per genieco, kiu plektas el najvaj faktoj komedion edifantan por konvinko, ke ĝajeco kaj ĉasteco estas rezultoj de la sama spirito klera kaj kuraĝa. La tradukinto akceptu dankon, ke li tion ebligas per sia fidela redono de la teksto. Ĝi estas tria Shakespeare-traduko de li. — La tipografia aranĝo de la libro estas tre plaĉa.

Sándor Petöfi: Johano la brava. El la hungara tradukis K. Kalocsay. Dua eldono 1948. Literatura Mondo, Budapest 1948. — En la jaro 1923 tradukis K. Kalocsay versitan fabelon de Aleksandro Petöfi pri Johano la brava en Esperanton. Estis lia unua iom granda poezia verko. Hodiaŭ, post 25 jaroj, la Literatura Mondo aperigis la duan eldo-

non de la sama verko, kiun tamen la tradukinto konsiderinde alilaboris. Estas tre instrue kaj interese legi kaj kompari ambaŭ tekstojn, inter kiuj kuŝas tempa distanco de unu kvarono de jarcento. Ni povas tiamaniere mezuri ne nur la progresojn de K. Kalocsay, kiu dume fariĝis plej elstara majstro de la vorto kaj verso en Esperanto, sed ankaŭ la progresojn de nia lingvo mem. — Ni povas nur varme rekomendi ĉi tiun legaĵon al niaj versamaj kaj versemaj samideanoj. Se iuj ektimis antaŭ aliaj verkoj de Kalocsay, ekzemple antaŭ lia Infero de Dante, sur kies enhavaj kaj lingvaj krutaĵoj oni povas eksenti kapturigojn, ĉi foje estus tiaj timoj senbazaj. La fabelo, tiom simila al niaj popolaj fabeloj, rakontas pri paŝtista knabo, trovita infano, kiu devis foriri el la hejmo, forlasante tie sian amatinon Iljonon, suferigatan de malbona duonpatrino. En la mondo li travivas grandajn aventurojn, batalas kontraŭ malbono inter homoj kaj inter supernaturaj estaĵoj kaj fine konkeras ankaŭ la Felandon. Tie li renkontiĝas kun sia amatino, kiun li revokis el la mortdormo, kaj ili ambaŭ fariĝas gerecoj en ĉi tiu fabela regno. — Krom simpla enhavo distingiĝas la verko ankaŭ per simpla formo: Stro-

foj po kvar verslinioj, ĉiu verso el ses trokeoj. Sed kiel pure ili estas ellaboritaj! Kiel fajreras la riĉaj rimoj kaj spritaj vortturnoj. — Sed por doni impreson pri la stilo kaj enhavo de la verko, ni recitu kelkajn versojn pri la disiĝo de Johano (Janĉi) kaj Ilno:

„Laste mi vin vidas, ho printemp' de l'koro,
laste al vi plendis mia ŝalm-sonoro,
laste mi vin kisas, ĉirkaŭprenas ame.
Ve, mi vin forlasas, iras por-ĉiame.”

Kaj disiĝis ili: branĉo kaj folio;
ambaŭ korojn kovris vintro per glacio.
Al ŝi densaj larmoj sur la vang' ruliĝis,
per maniko vasta Janĉi ilin viŝis.

Lj ekiris, iris nur sen voj-elekto,
estis ja egale, kien la direkto...
Lin paŝtistaj buboj fajfe preterflankis,
la bovaro tintis — li eĉ ne rimarkis.

Pumpr.

LOKAJ INFORMOJ

Bratislava. — Slovaka Esperanto-Societo renoviĝis post la somera paŭzo regulajn kunvenojn de esperantistoj en la ĉefurbo ĉiun merkredon en blua salono de YMCA, kie ili okazas dum du jardekoj. La 10. XI. 1948 okazis tie vespero kun longa amuza programo. La kvara programero estis „Rememor je malnova pioniro Dr Stan. Kamarýt”. La amikoj el Bratislava akceptu modestan dankon de la raportanto.

Brno. — E. K. aperigis belan gratul-karton por Kristnaska festo. — Programo de la kunvenoj: 11. I. Dramo de antikva tempo ĝis nun (J. Vondroušek). 18. I. Vizago de terglobo; filmstrio kun prelego (J. Kořínek). 25. I. Ni ekzercas kantojn (sub gvido de s-ino Věra Borská). 1. II. Hungara vespero (J. Friedrich). 8. II. Generala kunveno de la klubo. 22. II. Literatura vespero (J. Hoffner). 1. III. Adiaŭ la karnavalo. 8. III. Debatvespero. 15. III. Vespero de kantoj kaj arioj (kantas Věra Borská, operkantistino, violonas Libor Hlaváček, koncertmajstro de Janáček-ope-rejo, ĉe piano Vilibald Scheiber, komponisto kaj profesoro de konservatorio). 22. III. Luzacio, historio, lando, popolo (T. Borkovec). 29. III. Scienco kaj miraklo (V. Duroň). 5. IV. Ĉu vi kredas magion? (L. Rýznar). 12. IV. Malĝojaj sortoj de komponistoj (V. Scheiber). 19. IV. Vojaĝoj de Richard Hulliburton (M. Vondroušková). 26. IV. La rido sanigas (R. Nečas). — Progresintan kurson gvidas nun nur J. Friedrich.

Brno-Židenice. — La ekspozicion, kiun aranĝis nia Loka grupo kaj en kies aranĝo speciale helpis geedzoj Jakubec kaj V. Falta, vizitis preskaŭ 1500 p., inter ili lernantoj de du lernejoj, akompanataj de siaj instruistoj. Rezulto: Du kursoj por komencantoj.

Bytča. — Depost la 18-a de Okt. kurso en loka grupo de skoltoj por 24 p., gvidas fratulo Chůtka el Pov. Bystrica.

Doksy. — La Klubo aperigis la 31-an de Dec. la 4-an folion de sia ĉeflingva Informa Servo. Por monatoj Januaro—Marto estis lotume fiksita sekvo de temoj por ĉiusemajnaj dekmintaj raportoj.

Hradec Králové. — Ĉe la klasika gimnazio oficiale establiĝis rondeto de Esperanto-adeptoj (zájmový kroužek esperantský), en kiu partoprenas 17 knaboj. Ankaŭ ĉe la knabina gimnazio estas fondita samspeca rondeto, al kiu aliĝis 30 lernantinoj. Ambaŭ rondetojn — favoratajn de la estraro — gvidas prof. Miloš Lukáš.

Cheb. — Du kursoj de nia Loka Grupo dum Oktobro—Decembro en la propra klubejo. En la unua instruas s-o Roman Bystřický 16 p., laŭ lernolibro de Šupichová, en la dua s-o V. Dvořák 9 p. laŭ Kilian. Kiel inspektoro de ambaŭ kursoj funkcias J. Patera, kiu krome gvidas konservacion en ambaŭ kursoj.

Chomutov. — Depost Oktobro daŭras du kursoj: por komencantoj kun 25 p., por progresintoj kun 10 p. En ambaŭ instruas Karel Mucha laŭ lernol. Kilian, kombinita kun Cseh-metodo.

Chotějovice, p. Světec u Bíl. — Kurso por ministoj en la karbominejo Patria I-III komenciĝis la 22-an de Dec. por 15 ministoj, gvidata de s-o Simon Tíbor.

Chrastava. — Oni klopodas reaktivigi la tiean klubon post foriro de la prez. Jarosl. Húda. Provizora prez. Lad. Mlejnek, Nova adreso: Esperantista klubo, sekret. Václav Levora, Andělohorská 9/56, Chrastava. E-kurso-komenciĝis en finaj tagoj de Oktobro, ing. Fanta de EK Liberec instruas tie 24 p., krom 10 estas ĉiuj mezlernejaj lernantoj.

Jihlava. — Regiona redakcio de Práce sisteme propagandas E-on en sia montra fenestro en strato Dr E. Beneše 28. Estas tie ekspoziciataj ĉiu nova numero de nia gazeto, eksterlandaj gazetoj esperantaj, esp. traduko de nia Konstitucio, esp. leteroj el eksterlando k. a. (Jen ekzemplo por lokaj laborantoj, serĉantaj varban materialon por simila celo!) La 1-an de Februaro komenciĝis nova kurso en la sindikata Instituto de modernaj lingvoj. Instruas denove redaktoro J. Zeman.

Karlovy Vary. — Generalan kunvenon la 20-an de Januaro gvidis, anstataŭante la malsanan klubestron, vicprezidanto František Mílek. — La nova, ĉiesvoĉe elektita komitato: MUDr František Vaněk, prezidanto; František Mílek, vicprezidanto; František Mašek (K. Vary, třída pres. Klem. Gottwalda 17), I. sekretario kaj bibliotekisto; Marie Žahourová, II. sekretar.; Petr Tichota, kasisto; Antonie Sahánková kaj Rudolf Emmer, revizoroj; Bedřich Pačák, klubejmastro; Marie Kempfová kaj Ant. Reček, komitatanoj. — Al eksprezidanto s-ano Rudolf Emmer ni esprimas koregan dankon kaj ni sincere deziras al li baldaŭan resaniĝon. — La regulaj klubaj kunvenoj ĉiun lundon, junularo ĉiun jaŭdon (19—21 horo) en la propra klubejo en Bělehradská strato 3 (proksime de la juĝejo).

Kladno. — La 5-an de Oktobro komenciĝis en meza lernejo E-kurso kun 12 lernantoj. Instruas F. Ochočný kaj B. Vlčková laŭ Kilian-lernolibro.

Lanškroun. — La 22-an de Decembro estis elektita komitato de nia Loka Grupo: Prezidanto Fr. Mlýnař, instruisto, Kralická 689; vicprez. Ad. Slezák, Tylova 263; sekret. Jos. Ryšavý, asekur-oficisto, Kollárova 449; kasisto Josef Břiza, drogist, nám. Dr Ed. Beneše 45; ceteraj komitatanoj: Milena Kopecká, instruistino, Vrchlického 415, Hermína Thunová, ofic. de Loka Nacia Komitato, Rybníční 378, Karel Bednář, stud., Palackého 341 (por junularo), Jar. Dittrich, Sázava 66.

Litoměřice. — Per urba disaŭdigo estis alvokitaj interesuloj pri E. al kunveno, kiun partoprenis ankaŭ 16 membroj de Loka Grupo. Estis starigitaj du kursoj: por progresantoj kun 6 p., por komencantoj kun 15 p., postaj aliĝoj pliiĝis la nombro. En ambaŭ kursoj instruas Dr J. Černý.

Olomouc. — Esperantista Societo en O. daŭre kreskas. En fino de 1946 ĝi havis 53 membrojn, en 1947 jam 130, tiun ĉi jaron ĝi atingis 186 anojn; tiel ĝi fariĝas unu el la plej grandaj lokaj grupoj. (Informilo Haná Jeseniky, Dec.) — Junularo kunvenas nun ankaŭ en la klubejo ĉiun merkredon je la 18,15 horo.

Opava. — Tria aŭtuna kurso 20-leciona komenciĝis 9-an de Novembro kun 30 p., kiujn varbis inter la lernantoj de la Baza Faka Lernejo la sekret. de Loka Grupo ŝkpt. Ota Erben. Instruas Slaný ĉiun mardon. La financan flankon de la kurso prizorgas la Supera Kleriga Bezruč-Lernejo kaj la Kleriga Konsilantaro (insp. J. Pišala, instr. Kudela, instr. Sysel). La enkondukan lecionon partoprenis krom la supre nomitaj tri sinjoroj ankaŭ prof. Tichý de la Faka lernejo, kiu havas ankaŭ multan meriton pri la sukceso. La 19-an de Novembro parolis Erben al 25 skoltaj gvidantoj kaj al 20 membrinoj de YWCA pri E. en la YWCA-kunveno. Kun helpo de Kuzník, Závodný kaj Koptík li prezentis provan konversacion, kiu vekis sinceran intereson por anoncita nova kurso.

Ostrava. — S-o Karel Škrobák, fervojisto, sukcesis post kurso (13. X.—21. XII.) fondi Fervojistan Esperantan Rondeton kun 22 membroj-fervojistoj; kunvenoj jaŭdojn je la 19-a horo en la leĝejo de ČSD. Dum fonda kunveno la 9-an de Decembro estis decidite aliĝi korporacie al nia Asocio. Adreso: Ostrava, hlavní nádraží, čítárna ČSD.

Pardubice. — Depost 12-a de Novembro daŭras kurso por komencantoj kun 11 p., instruas Fr. Nálevka. En kurso por progresintoj depost 19-a de Novembro instruas 8 p. Ant. Jandík. La 3-an de Decembro prezentis la EK „Dro Schulhof“ per komunaj klopodoj de Josef Štechr kaj Ant. Jandík filmon pri Palestino. Danke al subteno de loka gazetaro la intereso por nia afero en Pardubice kreskas.

Plzeň. — Laborista Societo „Kulturo“ aranĝas elementan kurson por 16 partopr. kaj duagradan kurson por 20 partopr. Instruas Frant. Kalný en la unua, en la dua Rudolf Burda. — La klubo O. B. E. aranĝas en kunlaboro kun LUH elementan kurson por 31 part. (instruas Svoboda laŭ la Cseh-metodo), kaj duagradan kurson por 11 part. (Pelcman, Büchl-gramatiko kaj 1/2 Fundamento.) — Junularo de O. B. E. okazigis dum la jaro 1948 kurson per progresintoj ĉiujn mardojn, instruadis s-o Láda Proskovec. — La 20. XI. okazis vespero por adiaŭi rekrutojn, 6. X. Santreuil-koncerto tre sukcesinta, 19. X. prelego de J. Vitek pri Svedlando. La 4. XII. Nikolao-vespero. Ĉiuj-ĉi entreprenoj en amika kunlaboro de OBE kaj Kulturo. — Laborista Asocio Esperantista disiĝis, ĉar ĝi volas ankaŭ tiamaniere helpi al plifortigo de nuna unueca organizo esperantista. Ĝia sciigo pri disiĝo estis konfirmita de la ZNV en Praha per dekreto n-ro I-6-5508/9-1947 el 7. VIII. 1948. Samideano Josef Pech estu salutita pro tiu ĉi saĝa decido. — Orient-Bohemiaj Esperantistoj kaj Kulturo kunfandiĝis en kunveno la 27-an de Jan. Per tio venis en nian okcidentan metropolon la dezirata ordo organiza. Samideanoj en Plzeň estu salutitaj kun danko.

Podmokly. — La 26-an de Novembro aranĝis en halo de urba biblioteko la Loka grupo paroladon de Jos. Vitek „Svedujo, mia dua patrujo, kaj Laponlando“ por multaj atentaj aŭskultantoj, ĉefe junuloj. Ĉiuj ricevis ĉe la enirejo la varbilon Pojtko. Vitek sin montris lerta kaj alloga parolanto, la aŭskultintoj kaj la aranĝintoj estis tre kontentaj.

Roudnice. — La 20-an de Novembro malfermita kurso kun 15 p. por fervojistoj kaj nerfervojaj interesuloj. Instruas MUDr Jos. Černý. Helpis varbi por la kurso laŭ ekzemplo de Litoměřice la urba disaŭdigo.

Slezská Ostrava. — La 16-an de Jan. kunvenis Na Kamenici 36 membroj de kelkaj kluboj el Ostrava-regiono sub prezido de s-o Ant. Šrámek. Ili prezentis raportojn

pri sia agado, kaj traktis pri starigo de Somera Esperanto-Lernejo en Beskydy. Estis komisiita Vlad. Slanýna esplori la aferon kaj efektiviĝi ĝin. Estis elektita regiona komitato: Prez. Vlad. Slaný (Kutuzovova 29, Vítkovice), vicprez. Skařupová, sekretario Ant. Šrámek (I. Karolinská 5), idea ref. Fr. Lička, kas. P. Bubík, reviz. Kubala, prof. Sl. Klegová, presoref. Jan Pavlas.

Svit. — Kurso por komencantoj kun 20 p., por progresintoj kun 10 p., ambaŭ gvidataj de Dr-o E. Sahliger. (E. S.) Postkongreson la 24-an de Aŭgusto partoprenis 50 p.

Šluknov. — En la teks-entrepreno Bavlňánské závody estis starigita rondeto de E-komencantoj, 20 knaboj proks. 18-jaraj.

Tanvald. — Statuto de nia Loka Grupo estis aprobita de ZNV en Praha per dekreto el 6. XI. 1948 n-ro I-6-2257/2-48. — En la jara kunveno la 12-an de Jan. estis elektitaj prez. Evžen Belda, seruristo, Šumberk 461, vicprez. Lud. Jakoubě, instruisto, Velké Hamry, sekretario Zdeněk Rezáč, oficisto, Svárov 410, p. Velké Hamry.

Teplice. — E. K. aperigis tre belan duoblan karton por novjara saluto kun gravuraĵo de Studnička „Kastelaj turoj de Teplice“. — Nova adreso: Esperantista klubo, Teplice I. Kunvenoj ĉiumarde je 19.30 h. en urba biblioteko.

Trutnov. — Nova adreso de EK: Frant. Toman, faka instruisto, Havličkova 21. Kunvenoj ĉiun unuan kaj trian mardon en monato je la 20-a horo en Národní dům.

Třebíč. — La Loka Grupo aranĝis kun la Supera Žerotin-lernejo popola kurson, kiun gvidas s-ano Th. Kilian. La kurson, kiu komenciĝis la 6-an de Oktobro 1948, partoprenas 42 lernantoj, el kiuj 14 jam aliĝis al la Loka Grupo. Oni instruas en la komerca supera lernejo unu fojon semajne po 90 minutoj. Sur la afiŝo ni anoncis sesmonatan kurson, sed fakte ĝi daŭros ĝis la fino de Junio. Ni esperas, ke ĝis tiam ankaŭ la ceteraj kursanoj iĝos anoj de nia Loka Grupo. La kursanaro konsistas precipe el laboristoj, instruistoj, studentoj kaj ĵurnalistoj. (tk)

Turčianske Teplice. — Kurson por 40 studentoj de la Instruista Akademio gvidas MUDr L. Izák. (E. S.)

Turč. Sv. Martin. — Kurson por 30 gimnazianoj gvidas MUDr L. Izák; por lernantinoj de knabina mezlernejo Olga Rumannová. (E. S.)

Ústí nad Labem. — E-kurso de la Loka Klubo komenciĝis la 15-an de Septembro kaj finiĝis la 22-an de Decembro. Anoncis sin 30, la kurson finis 15 p. Miloš Hlaváček instruis laŭ lernol. Kilian.

Vitkov apud Opava. — Laŭ iniciato de Adolf Witoszek el Opava komenciĝis la 24-an de Novembro E-kurso en meza lernejo kun 25 p., Slaný el Ostrava instruas tie dum 2 horoj unu- aŭ dufoje semajne. Helpas lin Cestmír Závodný el Opava. Ĉiujn kostojn pagas la Kleriga Konsilantaro en Vitkov kaj Kleriga Lernejo en Vitkov, en kies nomo Bohumil Bilek, direktoro de loka meza lernejo, la kurson malfermis per simpatia parolado.

Vsetín. — Du kursoj, aranĝitaj de la E-sekcio de „Klubo Z“ en la loka fabriko Zbrojovka. La unua komenciĝis la 13-an de Oktobro en Teatro Z kun 18 p., la dua estas en la najbara Jasenice por 30 metilernantoj de tiu entrepreno. Oni lernas dufoje semajne. En ambaŭ instruas Aleš Berka laŭ propra lernolibro, kiun eldonis proprakoste la supre nomita E-sekcio.

Adolf Malík:

Rememoro je mia mortinta edzino Agneso

<i>Forvagiĝis miaj pensoj</i>	<i>Nun mutas violono —</i>
<i>serĉante la edzinon.</i>	<i>sed vokas rememoron.</i>
<i>En miaj okul-tensoj</i>	<i>En anĝel-regiono</i>
<i>mi vidis ŝian finon.</i>	<i>mi trovas ŝian koron.</i>

*Fidela amo ŝiu,
ho estu propetanto,
dum lasta minut' mia,
dum lasta mia kanto!*

TIUJARA KONGRESO estos pli solena

ol kutime kaj okazos en LIBEREC la 4—6-an de Junio. Zorgu, ke vi estu dum pentekosto libera por povi veni! Estas invitataj ĉiuj esperantistoj el Ĉeĥoslovakio, ankaŭ tiuj, kiuj ne estas niaj membroj.

S-ro ministro V. Kopecký akceptis honoran patronecon de la kongreso.

ČESKÉ LISTY O ESPERANTU

Universitní profesor doktor Václav Tille řekl před pětadvaceti lety: „Pokud jde o sblíživací snahy mezi národy, mnoho si slibují od hnutí esperantského. Jeho členové jsou, jak jsem sám seznal, navzájem spjatí jakýmsi duchovním svazkem, jak tomu bývá u přívrženců toho neb onoho náboženství. Můžete se naučit franštině nebo angličtině a potom si zajet na příklad do Egypta; dobrá, dorozumíte se sice s mnoha tamějšími lidmi, ale nedosáhnete nic víc, nežli že se s nimi právě dorozumíte. Vyjedte si však do světa se znalostí esperanta. Lidí, s kterými se smluvíte, najdete prozatím méně, leč užasnete, až vás uvítají jako vlastního bratra a prokáží vám nejednu cennou úsluhu.“ (Lidová obroda, Brno, 31. X. 1948.)

Ve sbírce KDO JE vydala naše pilná spolupracovnice J. Š. pěkný životopis vynálezce esperanta a zakladatele esperantského hnutí. Loni bylo tomu 30 let, co Zamenhof ve Varšavě zemřel, a napřesrok bude svět vzpomínat, že již uplynulo 110 let od jeho narození. V tomto životopise se autorce podařilo vylíčit, jak vzkřičily pohutky a rostly první pokusy o nový mezinárodní jazyk, o jakém snil již i náš Komenský. Zamenhof jako oktáván utvořil první pokus o mezinárodní jazyk, ale teprve po 9 letech vydal — již jako lékař — učebnici esperanta pro Rusy. A po 18 letech uvítalo jej na I. mezinárodním sjezdu esperantistů v Boulogne sur Mer 700 esperantistů z 20 zemí. Tvůrce esperanta, tehdy 46letý chudý lékař, který obětoval své myšlenky všem, zahájil svou řeč slovy: „Svatý je pro nás dnešní den... Po prvé se začíná uskutečňovat sen tisíciletí...“ — Dnes již zaznívá esperanto denně i v rozhlase i na všech velikých nádražích. Mezinárodní jazyk si dožil uznání a slouží dobře nejnepřehlednějšímu ideálu dorozumívání mezi národy. Knížka J. Š. je dobrým úvodem do otázky mezinárodního jazyka a pěkným vzorem, jak psát životopis zasloužilého člověka. H. (Zdravý lid, IX/X 1948.)

Esperanto v japonském rozhlase. Tak jako v mnoha evropských a amerických zemích, osvědčuje se esperanto také v rozhlase japonském. Jak oznamuje dopis, podepsaný kruhem spolupracovníků, utvořil se v druhém největším městě Osace pod vedením T. Kurisu esperantský odbor při Japonské rozhlasové společnosti. Esperantu se učí ve zmíněné vysílací stanici řada herců, režisérů, zpěváků a úředníků. V dopise jsou dále líčeny poměry v japonském rozhlase a v závěru je projevováno přání navázat styk s rozhlasovými pracovníky esperantisty v různých zemích. Zájemci z řad odborníků v esperantském vysílání pište na T. Kurisu, Hannan-aho, Neka 5-23 N, Abene-ko, Osaka, Japanio. (Lidová obrana, Brno, 7. XI. 1948.)

Esperantisté pomáhají zachraňovat zdraví. V Koprivnici je čilá skupina esperantistů, kteří pěstují styky s cizinou. Je to věc prospěšná a záslužná. Společná idea mezinárodního jazyka umožňuje nejen seznámení a sdělování poznatků, nýbrž i konání lidských skutků milosrdenství. O tom svědčí případ z poslední doby. Jednomu Koprivničanovi hrozila ztráta okončetiny. Zlepšení mu mohly přinést jen injekce, které u nás nejsou k dostání. Když různé zákroky selhaly, obrátil se o pomoc k esperantistům. V několika dnech ampulky se zachraňujícím lékem skutečně došly. Dárci jsou tři lékaři (Brusel, Londýn, Švýcarsko), 1 norský lékárník a 1 holandský katolický duchovní. Z toho vidíte, že učít se esperantu se vyplácí. (Lidová demokracie, Praha 27. X. 1948.)

Čapkovy Obrázky z Holandska v esperantu. Holandské esperantské nakladatelství vydalo nedávno esperantský překlad Obrázků z Holandska v dokonalém převodu, velmi pěkné úpravě, s typickými kresbami autorovými. Velmi pochvalná je kritika v různých esperantských časopisech, která konstatuje, že jen zřídka kdy se podaří cizinci za poměrně krátkou dobu pobytu tak dokonale vystihnout duši národa a proniknout do cizího prostředí s takovou dávkou vtipného postřehu, jako se to podařilo Karlu Čapkoví. (Lidová obroda, Brno 27. XI. 1948.)

KORESPONDI DEZIRAS

Korekto: 32-jara profesoro dez. koresp. tutmonde per il. k. aŭ letere pri div. temoj. Karel Pakosta, Alšova 24, Litoměřice. (En pasinta numero ni donis erare la nomon Patočka. Bonvolu korekti!)

Kun gesperantistoj el ĉiuj landoj dez. koresp. — Pk, Lč, L, F — Zdeněk Ritička, Letonice 141, p. Bučovice, Moravio, ĈSR.

Kun ĉeĥaj junuloj deziras korespondi:

14-jara Peter B. Stefanov, str. G. Dimitrov 50, Lom, Bulgario.

16-jara Veneta G. Panajotova, str. Sport 1, Brusarci, Lomsko, Bulgario.

18-jara Aleksí A. Dimitkov, str. G. Dimitrov 46, Lom, Bulgario.

17-jara Milka Koleva, str. Stara planina 17, Brusarci, Lomsko, Bulgario.

Kvardek gestudentoj 16—19-jaraj deziras koresp. kun junaj eksterlandanoj. Adreso: Vlastimil Nekuda, Ivančice, Ĉeĥoslovakio.

28-jara maŝina seruristo, memlernanto, komercanto, dez. koresp. kun ĉiulandaj samideanoj. Josef Novák, Jakartovico 41 u Opavy, ĈSR.

Korespondi kun gesamideanoj en ĈSR deziras Jan Křivák, Hluk 489, ĈSR.

S-ro Witold Wronski, 17-jara skolto, Radom, ul. Podwalna 20 m 6. Polujo, serĉas korespondadon pri filmoj, gazetoj, fotografado kaj interŝanĝas poŝtkartojn kaj poŝtmarkojn.

Kontraŭ unu internacia respondkup, ni sendas nian organon pri Budhismo. Societo por Orienta Kulturo, Venavägen 49, Oerebro, Svedlando.

SDĚLENÍ

Znovu žádáme o sdělení, komu chybí některé stránky slovníčku. Jenom podle těchto sdělení budeme moci expeditovat.

Překlady textů 20. a 21. z čísla prvního možno zaslat ještě do 14 dnů po vyjítí tohoto čísla.

Slovníčku vyšly str. 89—104.

Ušnědnete nám práci: Obnovte svoje členství nyní nebo aspoň oznamte, kdy tak učiníte, abychom vám mohli rezervovat časopis.

Príspevkovou známku 1949 k nalepení do legitímace otiškneme až v příštím čísle. Pro krátkost doby mezi 1. a 2. číslem nebylo možno zpracovat platy denně hojně docházející. Toto číslo dostávají tedy všichni členové roku 1948.

Přes několikrát oznámení docházejí i platy pro UEA a Heroldo. Nemůžeme je převést a jsou plátcům u nás k dispozici.

LITERATURA MONDO

La valora revuo, sen kiu ne povas esti serioza esperantisto. Inter la kunlaborantoj vi trovos ĉiujn nomojn famajn en Esperantujo. Abonon por 1949 Kĉs 150.— akceptas nia Librovendejo.

Paĝu tuj, se vi volas havi ĉiujn numerojn!

Sveda Esperanto-Gazeto La Espero

trovis admirantojn tutmonde pro interesa enhavo, bela preso kaj regula apero. Se vi deziras aboni ĝin dum 1949, vi povas paĝi la abonkotizon Kĉs 85.— al nia Librovendejo kaj vi ricevos rekte el Svedujo ĉiumonate 8-, 12- aŭ 16-paĝan numeron ĉefe esperantlingvan.

Se vi deziras korespondadon kaj interŝanĝojn kun samideanoj de ĉiuj landoj, aliĝu ABC-Internacian korespondan kaj interŝanĝan klubon. Mendu propektojn ĉe prof. Petro Ževl, Kralovice u Plzně, Ĉeĥoslovakujo.